

รายงานผล: โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น เนื่องในโอกาสครบรอบ 130 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ญี่ปุ่น

วรรณิษา ไวยฉายี

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น เนื่องในโอกาสครบรอบ 130 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ญี่ปุ่น ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น และสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศญี่ปุ่นนั้น ได้ดำเนินการผ่านการมุ่งเน้นกิจกรรมทางวัฒนธรรมเป็นสื่อกลางเชื่อมความสัมพันธ์ โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหลายหน่วยงานในหลายระดับการศึกษาของฝ่ายไทย ได้แก่ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในฐานะผู้ดำเนินการหลัก พร้อมด้วย สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โรงเรียนนาฏศิลป์ไทยนานาชาติ และโรงเรียนในความร่วมมือนานาชาติ ในขณะที่ยังมี Jissen Women's University เป็นผู้แทนหลัก

กิจกรรมในโครงการนอกจากจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยได้ไปแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมญี่ปุ่น ณ Jissen Women's University ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 3-9 สิงหาคม 2560 แล้ว ฝ่ายไทยโดยสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังได้รับโอกาสต้อนรับนักศึกษาญี่ปุ่นจาก Jissen Women's University เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2560 ซึ่งการดำเนินงานของฝ่ายไทยประกอบไปด้วย การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น และฐานการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น โดยผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จในการกระชับความสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจร่วมกันเป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น การส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น

Report on the Thai-Japanese Cultural Exchange Project for the 130th Anniversary of Japan-Thailand Diplomatic Relations

Wannisa Vaichayee*

Institute of East Asian Studies, Thammasat University

Abstract

This is a report on the Thai-Japanese Cultural Exchange Project for the 130th Anniversary of Japan-Thailand Diplomatic Relations which was greatly supported by the Japanese Ministry of Foreign Affairs and the Embassy of Japan in Thailand. It was conducted by undertaking the cultural activity as the mean to strengthen relationships. This project gained the cooperation from various Thai institutions in different education levels such as Institute of East Asian Studies (IEAS) as the host, Department of Japanese under Thammasat University's Faculty of Liberal Arts, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, International Thai Dance Academy and the schools under collaboration with IEAS. Whereas, the major partner from Japan was Jissen Women's University.

The major activities in this project included the opportunities for Thai students to join the cultural exchange program at Jissen Women's University, Japan during 3-9 August 2017. Moreover, IEAS with Thai partners got the great chance in welcoming Japanese students from Jissen Women's University on 16 September 2017. Regarding the IEAS's arrangement, Thai and Japanese students delivered their art-culture performances, along with the cultural learning workshops. The success of this project through strengthening relationships and fostering understanding between Japan and Thailand was fully realized.

Keywords: Thai-Japanese cultural exchange, Thai-Japanese relation promotion

* Corresponding author's e-mail: wannisa@asia.tu.ac.th

1. บทนำ

ในปี พ.ศ. 2560 เป็นปีที่สำคัญยิ่งสำหรับประเทศไทยกับญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากเป็นปีที่ครบรอบ 130 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทย-ญี่ปุ่น ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยมีความมุ่งมั่นพยายามที่จะพัฒนาและส่งเสริมความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของประเทศไทยทั้งสองโดยผ่านโอกาสครบรอบดังกล่าว ทั้งนี้สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้จัดงานฝ่ายไทย โดยโรงเรียนนาฏศิลป์ไทยนานาชาติ ได้รับอนุญาตจากสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศญี่ปุ่นให้เป็นผู้ประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กับ Jissen Women's University ซึ่งเป็นตัวแทนฝ่ายญี่ปุ่น โดยโครงการนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งในอันที่จะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนของประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นให้ต่อเนื่อง ผ่านการมุ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

2. รายละเอียดโครงการ

2.1 ภาพรวมโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย: อาจารย์และนักศึกษาญี่ปุ่น 48 คน / อาจารย์และนักศึกษาไทย 102 คน

ระยะเวลา: วันที่ 16 กันยายน 2560 เวลา 09.00-16.30 น.

สถานที่: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

วัตถุประสงค์: เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นให้แน่นแฟ้น

การประเมินผล: รายงานและแบบประเมิน

2.2 วัตถุประสงค์การจัดงาน

1. ส่งเสริมมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างไทยและญี่ปุ่น

2. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างนักศึกษาชาวไทยและชาวญี่ปุ่น

3. เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และร่วมสร้างความทรงจำที่ดีต่อกัน

2.3 เนื้อหาการงาน

โครงการนี้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 รูปแบบหลัก คือ กิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น และกิจกรรมฐานการเรียนรู้ทั้งไทย-ญี่ปุ่น ดังนี้

1. การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ได้แก่ การขับร้องเสภา ดนตรีไทย การแสดงนาฏศิลป์ไทย “โขนชุดยกรบ” การแสดงชุดประจำชาติไทย 4 ภาค และการละเล่นประกอบเพลงแบบไทย

2. การแสดงศิลปวัฒนธรรมญี่ปุ่น ได้แก่ การรำนางนัทญี่ปุ่น การแสดงการผูกโบเป็นดอกไม้ต่างๆ แนะนำการแต่งกายชุดกิโมโนยูนิโคะเอะ และการเดินออกกำลังกายแบบญี่ปุ่น

3. กิจกรรมฐานการเรียนรู้วัฒนธรรมญี่ปุ่น ได้แก่ การเขียนพู่กันแบบญี่ปุ่น (Shodo) การทำโบว์ญี่ปุ่น (Mizuhiki) การจัดดอกไม้แบบญี่ปุ่น (Ikebana) และการห่อของขวัญแบบญี่ปุ่น (Furoshiki)

4. กิจกรรมฐานการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย ได้แก่ การแกะสลักผัก ผลไม้ จัดแต่งจานอาหาร การประดิษฐ์กระทงใบตอง ประเพณีการลอยกระทง การร้อยมาลัยดอกไม้สด และการพับดอกกุหลาบจากใบเตยหอม

นอกจากนี้ยังมีการแสดงฟิโนเล่ ประกอบเพลง Sekai ni Hitotsu Dake no Hana ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาไทยและญี่ปุ่นทำร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดที่แตกต่างหลากหลายที่ก่อให้เกิดการสร้าง ความเข้าใจ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประเทศไทย-ญี่ปุ่น

ทั้งนี้ ตลอดโครงการ มีนักศึกษาและคณาจารย์ สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนักเรียนที่เรียนโปรแกรมภาษาญี่ปุ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา ได้แก่ โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี พร้อมทั้งยังมีโรงเรียนในเขตใกล้เคียงเข้าร่วม ได้แก่ โรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยา โรงเรียนแก่งคอย โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ และโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เข้าร่วมอย่างพร้อมเพรียงกัน โดยฝ่ายไทยได้ร่วมทำกิจกรรมกับผู้แทนจาก Jissen Women's University

3. การประเมินผลโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการตอบแบบสำรวจ เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งหัวข้อประเมินเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1. กิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมญี่ปุ่น: การรำนกูกิปีญี่ปุ่น การแนะนำการแต่งชุดกิโมโน

การแสดงการผูกโอบิเป็นดอกไม้ต่างๆ และการแสดงชุดประจำชาติญี่ปุ่น (ชุดกิโมโนยูนิติโอะเอะ)

2. กิจกรรมในแต่ละฐาน: การเขียนฟูกันแบบญี่ปุ่น (Shodo) สาธิตการทำโบว์ญี่ปุ่น (Mizuhiki) การจัดดอกไม้แบบญี่ปุ่น (Ikebana) และการห่อของขวัญแบบญี่ปุ่น (Furoshiki)

3. การประเมินในภาพรวมของโครงการ: กระบวนการดำเนินโครงการ เจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และคุณภาพการให้บริการ

ผลการประเมินพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจทั้ง 3 ประเด็นในระดับมาก

4. ผลสรุปการดำเนินงานโครงการ

จากการดำเนินงานโครงการ นอกจากจะเป็นการส่งเสริมมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างไทยและญี่ปุ่นแล้ว ยังเป็นประโยชน์โดยช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่นได้เข้าใจวัฒนธรรมได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โครงการลักษณะนี้จึงควรจัดให้มีอีกอย่างต่อเนื่อง

